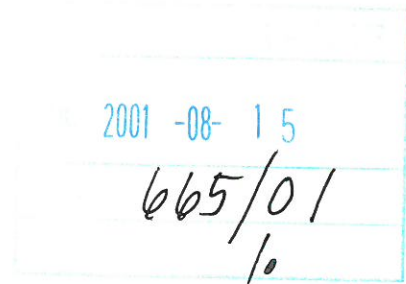

Lena Zethraeus
Karin Andersson

2001-08-08

Folkhälso-, vård- och omsorgsutskottet

Tillämpningsbestämmelser avseende avgift för vissa insatser inom socialtjänstens individ- och familjeomsorg

Kommunens rätt att ta ut avgifter för hjälpinsatser och sociala tjänster regleras i 34 och 35 §§ socialtjänstlagen (SoL).

34 § första stycket SoL har följande lydelse.

”34 § Stöd och hjälpinsatser av behandlingskaraktär medför inte kostnadsansvar för den enskilde vårdtagaren. Kommunen får dock, utom beträffande underårig, ta ut ersättning för uppehållet av den som på grund av missbruk av alkohol, narkotika eller därmed jämförbara medel får vård eller behandling i ett hem för vård eller boende eller i ett familjehem. Regeringen bemyndigas meddela föreskrifter om den högsta ersättning som får tas ut för varje dag. För andra stöd- och hjälpinsatser än som angetts nu får kommunen ta ut skäligen ersättning”.

Av denna bestämmelse följer alltså som huvudregel att den som bereds vård i ett enskilt hem eller på en institution inte skall betala någon avgift för vården. Vuxna personer som får vård eller behandling för sitt missbruk skall dock betala för sitt uppehälle, d v s för kost och logi. Avgiften som fastställs av regeringen uppgår för närvarande till 80 kr per dag (jfr mening 2 och 3 i ovan nämnda paragraf). Bestämmelsen härom är intagen i 42 a § socialtjänstförordningen.

Vidare anges i nämnda paragraf att kommunen får ta ut skäligen ersättning för andra sorters stöd- och hjälpinsatser, dvs insatser utan behandlingsinslag. För närvarande saknas dock anvisningar inom kommunen för denna ersättning.

Stöd- och hjälpinsatser enligt ovan nämnda bestämmelse kan vara av olika slag. I detta ärende avses endast sådana insatser som är förenade med någon form av boende, exempelvis familjehemsboende för vuxna liksom särskilda boendeformer med olika typer av hjälpinslag såsom härbärgen och andra liknande hem för vård eller boende. I Malmö är Vallhem och Beijers Hus exempel på sådana boendeformer. Beslut om denna typ av insatser fattas med stöd av 6 g § SoL.

Dessa beslut måste skiljas från beslut om försörjningsstöd för skäliga boendekostnader, vilka fattas enligt 6 b § SoL. Utöver kostnader för sedvanliga boendeformer såsom hyreslägenheter, bostadsrättslägenheter m fl inryms i denna bestämmelse också kostnader för mer eller mindre tillfälliga bostadslösningar som hotell, vandrarhem, husvagn och liknande. Gemensamt för samtliga dessa boendeformer är bl a avsaknaden av sådana stöd- och hjälpinsatser som avses i 34 § SoL. Detta hindrar givetvis inte att en bostad som tilldelas genom socialtjänstens försorg med ett hyresavtal mellan socialtjänsten och klienten kan kombineras med särskilda stöd- och/eller kontrollinsatser. Insatsen som sådan ingår dock inte med automatik i bostaden utan tilldelas i så fall genom beslut i särskild ordning.

Så kallat stödboende, innebärande en bostad utan hyresavtal (muntligt eller skriftligt) tilldelad av socialtjänsten, som vanligtvis äger eller förhyr bostaden, utgör en högst tidsbegränsad insats enligt 6 g § SoL i syfte att pröva om klienten senare kan få eget kontrakt rörande bostaden i fråga. Om ett sådant "stödboende" är förenat med stöd- och hjälpinsatser kan bestämmelsen i 34 § första stycket, sista meningen SoL bli tillämplig.

För att uppnå en likställig tillämpning av den aktuella bestämmelsen inom stadsdelarna är det angeläget att i centrala anvisningar bl a klargöra vad som kan anses vara en skälig ersättning och vilka insatser denna avser.

Avgiften för stöd- och hjälpinsatser bör avse kostnader för kost och logi. Det är därför rimligt att den motsvarar det belopp regeringen fastställer som skälig kostnad för kost och logi i samband med vård/behandling för vuxna missbrukare, för närvarande 80 kronor per dag. Denna avgift bör således tas ut för alla stöd- och hjälpinsatser som innefattar kost och logi och som inte är av behandlingskaraktär. Som ovan nämnts gäller det familjehemsboende för vuxna samt härbärgen och liknande boendeenheter.

Förslag till beslut

Med hänvisning till vad som ovan anförts föreslås folkhälso-, vård- och omsorgsutskottet besluta

- att** som tillämpningsanvisning till bestämmelsen i 34 § första stycket sista meningen SoL fastställa att ersättningen för stöd- och hjälpinsatser som innefattar kost och logi och som inte är av behandlingskaraktär skall motsvara det belopp som Regeringen fastställer enligt samma paragraf och vilket för närvarande uppgår till 80 kronor per dag, samt
- att** denna tillämpningsbestämmelse skall gälla från och med den 1 september 2001.

Inger Nilsson

Elisabeth Carlén